Poveștile Copilăriei

Crăiasa Zăpezii

Hans Christian Andersen

NR. 2

CRĂIASA ZĂPEZII

Hans Christian Andersen

Întâia povestire

În care e vorba de o oglindă şi de nişte cioburi

Să începem să povestim; şi cum vom ajunge la sfârşit, avem să ştim mai mult decât ştim acuma.

Era odată un vrăjitor răutăcios, unul dintre cei mai răi, era chiar dracul. Şi vrăjitorul acesta a făcut o oglindă, dar nu era o oglindă ca toate oglinzile, fiindcă tot ce era mai frumos şi bun dacă se oglindea în ea aproape că nici nu se vedea, în schimb, tot ce era mai urât se vedea în oglindă foarte limpede şi chiar mai urât decât fusese. Cele mai frumoase privelişti în oglindă parcă erau spanac fiert şi cei mai buni oameni erau în oglindă urâcioşi sau şedeau cu capu-n jos. Fețele lor erau aşa de schimonosite că nu le puteai cunoaşte şi dacă, de pildă, cineva, care avea o alunică pe obraz, se uita în oglindă, alunica creştea şi îi acoperea tot obrazul ca o pată neagră. Dracul zicea că asta e foarte nostim şi de haz. Când îi trecea cuiva prin minte vreun gând bun, în oglindă se arăta un rânjet, aşa că desigur dracul vrăjitor se bucura de născocirea lui. Toți cei care umblau la şcoala lui de vrăjitorie - fiindcă trebuie să ştiți că avea o şcoală de vrăjitorie - spuneau în toate părțile că s-a săvârşit o minune; ziceau că abia acuma se putea vedea cum arată într-adevăr lumea şi oamenii. Umblau în toate părțile cu oglinda şi în curând n-a mai rămas nici o țară şi nici un om pe care să nu-i fi schimonosit oglinda aceea.

Într-o bună zi s-a gândit el să se urce şi în cer cu oglinda, ca să râdă de îngeri şi de Dumnezeu. Dar cu cât se urca mai sus în văzduh, cu atât oglinda tremura şi se strâmba şi de-abia mai putea s-o ție; s-a urcat tot mai sus şi mai sus şi oglinda s-a strâmbat aşa de tare şi a tremurat aşa de cumplit, încât i-a alunecat din mâini, a căzut pe pământ şi s-a spart în mii şi milioane de bucăți.

Dar acum oglinda a pricinuit nenorociri şi mai mari, fiindcă unele bucăți erau cât un fir de nisip şi au zburat duse de vânt peste tot pământul şi au intrat în ochii multor oameni şi cei cărora le intrau în ochi cioburile acestea vedeau toate lucrurile schimonosite, sau nu mai gândeau acum decât sucit şi întortocheat, pentru că aceste cioburi păstraseră toate puterile rele pe care le avusese oglinda întreagă. Unii oameni s-au trezit cu câte un ciob chiar în inimă şi inima lor s-a prefăcut deodată într-un bulgăre de gheață. Unele cioburi erau aşa de mari, încât unii şi alții le-au luat şi au făcut din ele geamuri; dar ferească Dumnezeu să te fi uitat la vreun prieten prin geamurile acestea! Alte cioburi au ajuns ochelari, dar cei care purtau acei ochelari vedeau strâmb şi judecau nedrept. Dracul râdea să plesnească de toate aceste năzbâtii. Şi mai erau încă multe cioburi în lume. Vedem noi îndată.

A doua povestire

Un băiețaș și o fetiță

În orașul cel mare, în care sunt atâția oameni și atâtea case și n-au toți loc unde să-și facă o grădină și de aceea cei mai mulți trebuie să se mulțumească cu flori în glastre, erau și doi copii sărmani, care aveau o grădină puțin mai mare decât un vas cu flori. Nu erau frate și soră, dar se iubeau între ei ca și cum ar fi fost. Părinții lor locuiau în două mansarde din cele două case alăturate și care erau așa de apropiate una de alta încât streșinile mai că se atingeau și cum ferestrele erau față în față puteai să treci de la o locuință la cealaltă.

Părinții puseseră fiecare în streașină câte o cutie mare de lemn umplută cu pământ și sădiseră legume și verdețuri de care aveau nevoie la gătit și mai sădiseră și câte un trandafir; era câte unul în fiecare cutie și înflorea frumos. Pe urmă, ce s-au gândit ei, să puie cutiile de-a curmezișul peste streașină, așa că acuma aproape că ajungeau de la o fereastră la cealaltă și erau ca două straturi. Păstăile de mazăre atârnau peste marginile cutiilor și trandafirii își întindeau crengile pe deasupra și se împreunau făcând o boltă de flori și frunze. Cum cutiile erau foarte înalte și copiii știau că nu trebuie să se urce pe ele, aveau voie câteodată să se coboare pe fereastră și să stea pe scăunele între cutii, la umbra trandafirilor, și să se joace.

Iarna petrecerea asta se isprăvea. Geamurile erau înghețate. Copiii însă încălzeau pe sobă bănuți de aramă, îi lipeau de geamurile înghețate și deodată se ivea un rotocol străveziu și prin rotocol se uita, de la fiecare fereastră, câte un ochi drăgălaș și blând; erau băiețașul și fetița. Pe el îl chema Karl și pe ea Gretchen. Vara făceau numai un pas și erau unul lângă altul, iarna însă trebuiau să coboare și să urce pe o mulțime de scări și afară ningea.

— Au început să roiască albinele cele albe, zicea bunica.

— Au şi o regină? întrebă băiețaşul, fiindcă ştia că albinele cele adevărate au o regină.

— Da, au, spunea bunica. E acolo unde-i roiul mai des, e mai mare decât celelalte, dar nu stă mult pe pământ, se urcă iar în norii cei negri. Noaptea, ea porneşte în zbor pe străzi şi se uită pe fereastră în casă şi atunci geamurile îngheață şi se fac flori de zăpadă pe la ferestre.

— Da, da, am văzut, ziceau copiii şi acuma ştiau că e adevărat ce spunea bunica.

— Crăiasa Zăpezii vine şi pe la noi? a întrebat odată fetița.

— Atâta-i trebuie, să vie! a răspuns băiețaşul. Că o pun pe sobă şi îndată se topeşte.

Bunica l-a mângâiat pe păr şi a început o altă poveste. Seara, înainte de culcare, când era pe jumătate dezbrăcat, Karl s-a dus la fereastră, s-a urcat pe un scaun şi s-a uitat prin rotocolul de pe geam. Afară începuse să ningă şi un fulg, cel mai mare, s-a prins de marginea unei cutii de flori; fulgul a crescut până s-a prefăcut într-o femeie îmbrăcată cu o rochie albă, care parcă era țesută din mii şi mii de fulgi de zăpadă. Femeia era frumoasă şi gingaşă, dar era de gheață, de gheață sclipitoare, şi totuşi era vie; ochii îi străluceau ca două steluțe, dar nu stăteau o clipă locului. Femeia a dat din cap şi a făcut un semn cu mâna către fereastră. Băiețaşul s-a speriat şi s-a dat jos de pe scaun şi i s-a părut că la geam bate din aripi o pasăre mare.

A doua zi a fost senin şi ger. Şi după aceea n-a mai trecut mult şi a venit primăvara; era cald, copacii au început să înverzească, rândunelele au sosit şi şi-au făcut cuiburi, fereastra era mereu deschisă şi copiii şedeau iar în grădinița lor de pe streaşină.

Trandafirii au înflorit. Fetița învățase un cântec în care era vorba de trandafiri şi când îl cânta, ea se gândea la trandafirii ei şi l-a învățat şi pe băiețaş şi cântau acuma amândoi:

Ce frumoşi sunt trandafirii
Şi cad pradă ofilirii!

Traiul nostru e mai bun,
Că-nflorim şi la Crăciun!

Şi copiii se țineau de mână, sărutau trandafirii şi se uitau la cerul senin: „ce frumos e vara când trandafirii înfloresc!”

Karl şi Gretchen se uitau într-o carte cu animale şi păsări; ceasul de la biserică tocmai bătea cinci, când deodată băiețaşul spuse:

— Au! M-a lovit ceva în piept! Şi mi-a intrat ceva în ochi!

Fetița l-a luat de după gât, el tot clipea din ochi; dar în ochi nu se vedea nimic.

— Mi se pare că s-a dus, a spus el.

Dar nu se dusese nimic. Era un ciob mărunt din oglinda cea fermecată care schimonosea şi urâțea tot ce era frumos şi bun, iar tot ce era rău şi urât se oglindea în ea pe de-antregul, aşa cum era, şi orice cusur ieşea la iveală. Bietului Karl îi intrase în inimă un ciob şi, în curând, inima lui avea să fie ca un bulgăre de gheață. Acuma nu-l mai durea, dar ciobul rămăsese în inimă.

— De ce plângi? a întrebat-o el pe fetiță. Vai, ce urâtă eşti când plângi! N-am nimic, nu vezi? Phu! a strigat el deodată. Uite, trandafirul acela e mâncat de viermi şi celălalt de colo e strâmb şi boțit! Urâți mai sunt trandafirii ăştia! Ca şi cutia în care stau!

Şi a dat cu piciorul în cutie şi a rupt un trandafir.

Vai! Karl, ce faci? a strigat fetița şi când a văzut-o aşa de speriată, băiețaşul a mai rupt un trandafir şi a intrat în casă şi a lăsat-o pe Gretchen singură.

Când mai târziu ea a venit iar cu cartea cu poze, el a spus că asta-i pentru copiii de țâță. Când bunica spunea vreo poveste, el o tot întreba dacă-i adevărat. Pe urmă îşi punea ochelarii bunicii şi vorbea ca ea; o îngâna foarte bine şi toți râdeau. În scurtă vreme a ajuns să imite în vorbă şi în

mişcări pe toți vecinii. Imita mai cu seamă tot ce era urât şi caraghios la fiecare. Lumea zicea: „Băiatul e foarte deştept!” Dar asta era numai din pricina ciobului pe care-l avea în inimă şi tot din pricina asta o necăjea şi o strâmba şi pe Gretchen, care-l iubea din tot sufletul.

Jocurile lui erau acuma cu totul altfel decât fuseseră, erau jocuri chibzuite. Odată, iarna, pe când afară ningea, şi-a întins poala surtucului, ca să prindă câțiva fulgi, apoi a luat o lupă şi a spus fetiței:

— Ia uită-te prin sticla asta, Gretchen!

Fetița s-a uitat. Fiecare fulg era mult mai mare şi semăna cu o floare sau cu o stea în şase colțuri, era foarte frumos.

— Vezi ce meşteşugiți sunt, a spus Karl. Sunt mai frumoşi decât florile adevărate şi nu-i nici o greşeală în ei, sunt făcuți cu o potriveală anumită; păcat numai că se topesc!

Peste vreo câteva zile, Karl a venit cu o săniuță în spate şi cu mănuşi groase în mână şi i-a spus Gretei:

— Mi-au dat voie să mă dau cu săniuța în piață, unde se dau şi ceilalți băieți.

În piață, băieții îşi prindeau uneori săniuța de câte o căruță şi se duceau aşa o bucată de drum. Era minunat. De data asta a trecut pe acolo şi o sanie mare, vopsită cu alb, şi în sanie şedea cineva înfăşurat într-o blană albă şi cu o căciuliță albă pe cap. Sania a făcut de două ori înconjurul pieței şi Karl, când a văzut că vine iar, şi-a prins repede săniuța de ea şi a pornit în urma ei. Sania cea mare aluneca tot mai repede şi mai repede şi a cotit într-o uliță alăturată. Vizitiul întorcea din când în când capul şi-i făcea semn prieteneşte lui Karl, parcă l-ar fi cunoscut, şi ori de câte ori băiatul voia să-şi desprindă săniuța, cel care stătea în sanie făcea din cap şi Karl rămânea aşa cum era. Au ajuns la barieră şi au ieşit din oraş. Ninsoarea s-a întețit aşa de tare încât, de deasă ce era, băiețaşul nu-şi mai vedea nici mâinile. Sania mergea tot mai repede. Karl a vrut iar să se desprindă de sania cea mare, dar n-a izbutit; săniuța alerga ca vântul.

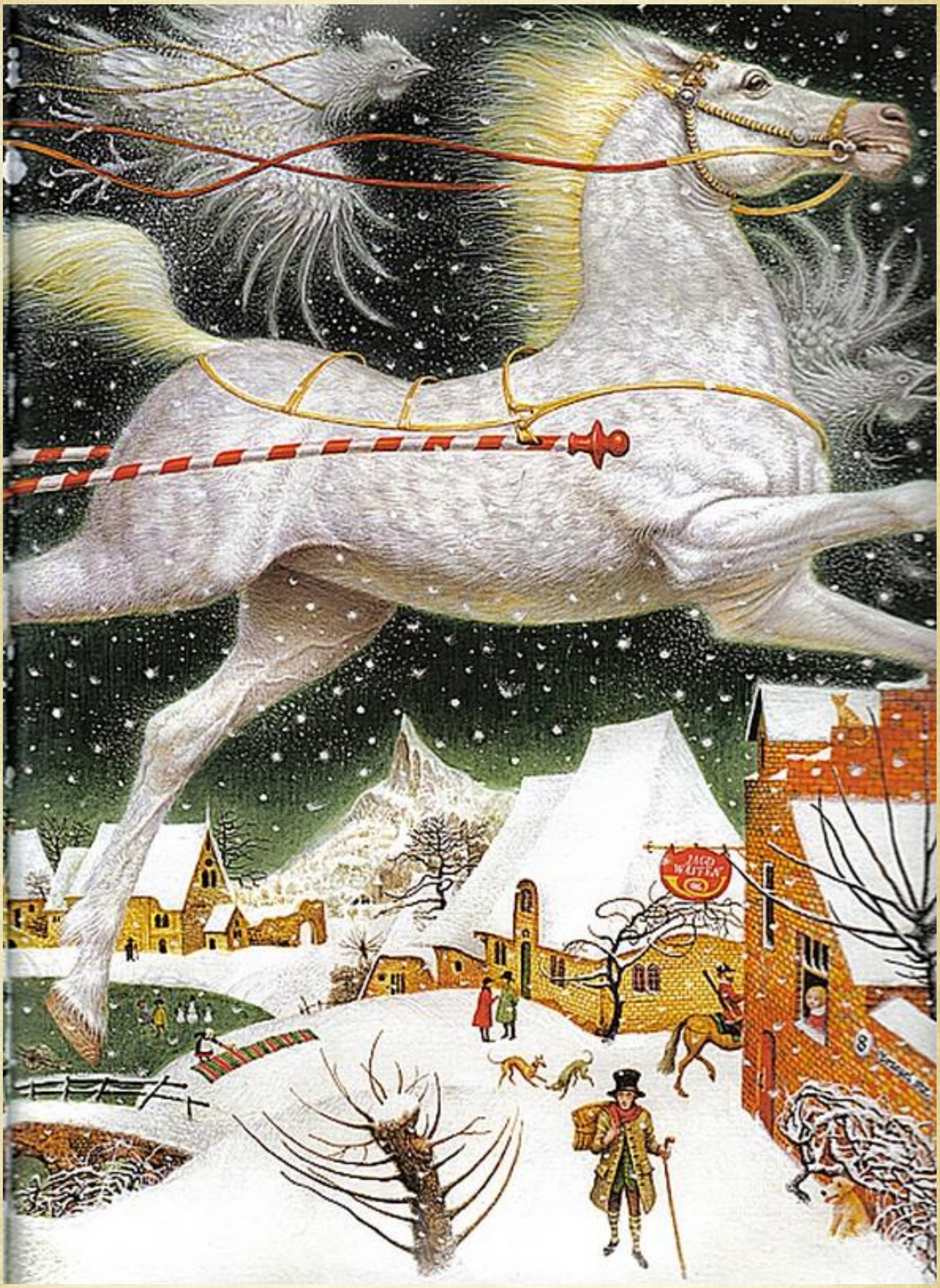

A început să strige, dar nimeni nu-l auzea; ningea mereu şi sania aluneca tot mai iute. Deodată a simțit o hurducătură, de parcă ar fi trecut peste şanțuri şi garduri. Karl s-a speriat cumplit şi a încercat să spună o rugăciune în gând, dar degeaba, nu-şi mai aducea aminte decât tabla înmulțirii.

Fulgii cădeau tot mai mari şi mai mari, până au ajuns cât nişte găini albe; au sărit deodată într-o parte, sania cea mare s-a oprit şi cel care o mâna s-a ridicat. Blana şi căciula erau de omăt; în fața lui Karl stătea acum o cucoană înaltă şi mlădioasă, strălucitor de albă; era Crăiasa Zăpezii.

— Am mers bine! a spus ea. Dar mi se pare că ți-i frig. Ia vino aici, în blana mea de urs!

L-a luat şi l-a pus lângă ea în sanie, l-a învelit cu blana şi lui i s-a părut deodată că îl aruncă în mijlocul viscolului.

— Tot ți-i frig?, l-a întrebat ea şi l-a sărutat pe frunte.

Sărutarea era mai rece decât gheața şi îl săgeta până în inimă, şi doar inima lui era pe jumătate un bulgăr de gheață. O clipă a crezut că moare, dar numai o clipă, fiindcă îndată după aceea i-a fost iar bine şi n-a mai simțit frigul.

— Săniuța mea! Săniuța mea! Să n-o uitați!

La asta s-a gândit mai întâi şi una din găinile cele albe a luat săniuța în spate şi a pornit în zbor după ei. Crăiasa Zăpezii l-a mai sărutat o dată pe Karl şi el a uitat de Gretchen, de bunică-sa şi de toți cei de-acasă.

— De-acuma nu te mai sărut, a spus ea. Că dacă te mai sărut - mori.

Karl s-a uitat la ea; era foarte frumoasă, o față mai cuminte şi mai drăgălaşă nici nu se putea închipui. Acuma nu i se mai părea de zăpadă, ca atunci când o văzuse la fereastră şi ea îi făcuse semn. Nu-i era frică de dânsa. A început să-i spuie că el ştie să facă socoteli în gând, chiar cu fracții, că ştie ce întindere şi câți locuitori are țara şi ea zâmbea şi nu zicea nimic. Şi deodată băiatului i s-a părut că ce ştie el nu-i destul şi s-a uitat în văzduhul larg şi înalt şi atunci ea a zburat cu el sus de tot până în norii cei vineții, şi vijelia vuia şi şuiera, şi în vuietul ei parcă se auzeau cântece străvechi.

Şi au trecut în zbor peste păduri şi peste ape, peste mări şi peste țări; dedesubtul lor vâjâia crivățul, urlau lupii, sclipea zăpada; deasupra lor zburau ciori negre care croncăneau prelung şi sus de tot era luna mare şi luminoasă, şi o noapte întreagă Karl s-a uitat la lună şi în zorii zilei a adormit la picioarele Crăiesei Zăpezii.

A treia povestire

Grădina femeii care ştia să facă farmece

Ce s-a întâmplat oare cu Gretchen când Karl nu s-a mai întors? Unde s-o fi dus Karl? Nimeni nu ştia. Băieţii atâta ştiau că îşi legase săniuţa de o sanie mare, albă, şi sania aceea s-a dus către bariera oraşului. Nimeni nu ştia unde-i şi cei de-acasă plângeau după el şi Gretchen plângea mai tare decât toţi; toţi credeau că a murit, că s-a înecat în râul de la marginea oraşului. A fost o iarnă lungă şi tristă.

Şi, în sfârşit, a sosit primăvara, cu raze calde de soare.

— Karl a murit, spunea Gretchen.

— Noi nu credem c-a murit, au spus razele de soare.

— A murit, a spus ea rândunelelor.

— Nu credem că a murit! au zis ele, şi de la o vreme nici Gretchen n-a mai crezut. Într-o dimineaţă ea s-a gândit:

— Am să-mi pun pantofii cei noi, roşii, pe care Karl încă nu i-a văzut, şi am să mă duc la râu să-l întreb dacă ştie ceva de dânsul.

Era devreme de tot. Gretchen a sărutat-o pe bunică-sa care mai dormea, şi-a pus pantofiorii cei roşii şi s-a dus singurică la râu şi l-a întrebat:

— E adevărat că mi-ai luat prietenul cu care mă jucam? Uite, îţi dau pantofii mei cei roşii, numai să mi-l dai înapoi pe Karl.

Valurile făceau parcă nişte semne ciudate. Şi Gretchen şi-a scos pantofii la care ţinea mai mult decât la orice şi i-a aruncat în apă; pantofii însă au căzut prea aproape şi valurile i-au adus la mal. Ai fi zis că râul nu voia să ia ce-avea ea mai scump, deoarece Karl nu era la el. Gretchen a crezut că n-a aruncat pantofiorii destul de departe şi atunci s-a suit într-o luntre care era legată în păpuriş, s-a dus până la capătul ei şi a aruncat pantofii în apă. Luntrea însă nu era legată bine şi, când fetiţa s-a repezit să arunce pantofii, s-a

desprins de țărm şi a pornit pe apă. Gretchen, când a văzut aşa, a vrut să se întoarcă şi să sară pe mal, dar luntrea acuma ajunsese departe şi pornise pe râu în jos.

Gretchen s-a speriat şi a început să plângă, dar cine s-o audă decât vrăbiile, dar vrăbiile nu puteau s-o tragă la țărm, şi atunci, ce să facă şi ele, zburau de-a lungul malului şi ciripeau vrând parcă s-o mângâie: „Uite-aici suntem, aici, aici!” Luntrea mergea repede la vale; Gretchen era numai în ciorapi; pantofii ei cei roşii veneau pe apă după luntre, dar nu puteau s-o ajungă, fiindcă luntrea mergea mai iute.

Frumos era pe maluri, flori mândre, copaci bătrâni şi păşuni cu oi şi vaci, dar nici țipenie de om!

— Poate că râul mă duce la Karl, se gândea Gretchen şi gândindu-se aşa i-a mai venit inima la loc.

S-a ridicat şi a început să se uite la malurile verzi. A mers ea cât a mers şi a ajuns cu luntrea la o livadă de cireşi şi în mijlocul livezii era o căsuță cu ferestre roşii şi albastre. Căsuța era acoperită cu paie şi la uşă stăteau doi soldați de lemn cu puşca la umăr.

Gretchen a strigat la ei; credea că-s vii; dar ei, bineînțeles, n-au răspuns nimic. Luntrea s-a apropiat de țărm; râul o împingea într-acolo. Gretchen a strigat mai tare şi atunci a ieşit o babă, sprijinindu-se într-o cârjă. Avea o pălărie mare de soare zugrăvită cu flori.

— Sărăcuța de tine! a spus baba. Cum ai nimerit tu în luntre şi ai pornit singură pe apă, în lumea largă?

Şi baba a venit la marginea apei, a apucat luntrea cu cârja, a tras-o la mal şi a scos-o din luntre pe Gretchen.

Fetița era veselă că a ajuns iar pe uscat, dar se şi temea puțintel de babă. Aceasta a zis:

— Şi acuma spune-mi şi mie cine eşti şi de unde vii?

Gretchen i-a spus tot. Baba asculta, dădea din cap şi zicea numai „Hm, hm!”. Şi când Gretchen a isprăvit de povestit şi a întrebat-o dacă nu l-a văzut cumva pe Karl, baba a răspuns că n-a trecut pe-acolo, dar că are să vie el, să se uite la flori, că-s mai frumoase decât toate cărțile cu poze şi fiecare din ele ştie câte o poveste. Şi baba a luat-o pe Gretchen de mână şi s-a dus cu ea în casă şi a încuiat uşa după ce au intrat.

Ferestrele erau foarte sus şi geamurile erau roşii, albastre şi galbene. O lumină tare ciudată pătrundea prin ele. Pe masă era o farfurie mare plină de cireşe frumoase şi Gretchen s-a aşezat şi a mâncat cireşe câte a vrut, fiindcă avea voie să mănânce cât îi place. Pe când mânca, baba a pieptănat-o cu un pieptene de aur şi părul s-a cârlionțat şi a căpătat o strălucire minunată, şi chipul fetiței, rotund şi bucălat, era ca trandafirul.

— De mult mi-am dorit o fetiță drăgălaşă, aşa ca tine, a spus baba. Ai să vezi ce bine avem să ne împăcăm noi împreună!

Şi tot pieptănându-i baba părul, Gretchen a uitat de prietenul ei Karl, fiindcă baba făcea farmece, dar nu era o vrăjitoare rea. Vrăjea numai aşa, ca să-şi treacă vremea şi să trăiască mulțumită. Şi ar fi vrut să rămână Gretchen la dânsa, fiindcă îi plăcea fetița. De aceea s-a dus în grădină, a pălit cu cârja toți trandafirii câți erau pe-acolo şi toți au căzut şi-au intrat în pământ, şi acuma nici nu se mai cunoştea pe unde fuseseră. Pasămite baba se temea că Gretchen, când are să vadă trandafirii, are să se gândească la trandafirii ei de-acasă şi atunci are să-şi aducă aminte de Karl şi are să fugă.

După asta, baba a dus-o pe Gretchen în grădină. Ce mireasmă şi ce frumusețe era aici! Toate florile de pe lume şi din toate anotimpurile le găseai aici înflorite; nici o carte cu poze nu era mai frumoasă.

Gretchen a sărit în sus de bucurie şi s-a jucat prin grădină până seara, când soarele s-a lăsat după cireşi; apoi s-a culcat într-un pat cu perne de mătase roşie, brodate cu toporaşi, şi a dormit şi a visat tot visuri frumoase, cum visează numai o crăiasă în ziua nunții.

A doua zi, Gretchen s-a jucat iar cu florile prin grădină cât a vrut. Aşa a trecut multă vreme. Gretchen cunoştea acuma fiecare floare, dar, deşi era o mulțime, ei i se părea că lipseşte una. Care anume nu ştia. Iată însă că într-o bună zi sa uitat mai bine la pălăria de soare pe care o purta baba şi care era zugrăvită cu flori, şi a văzut printre florile zugrăvite şi un trandafir, care era mai frumos decât toate celelalte. Baba uitase să şteargă de pe pălăria ei trandafirul atunci când surghiunise în pământ trandafirii din grădină. Dar, ce să-i faci, aşa-i întotdeauna când nu bagi bine de seamă!

— Cum? a spus Gretchen. Să nu fie oare aici nici un trandafir?

Şi s-a dus repede în grădină, şi a căutat în toate straturile, dar n-a găsit nici un trandafir. Şi atunci s-a aşezat jos şi a început să plângă; şi lacrimile ei au căzut tocmai pe locul unde fusese îngropată o tufă de trandafir, şi când lacrimile calde au udat țărâna, tufa a ieşit deodată din pământ, tot aşa de înflorită ca atunci când fusese îngropată. Gretchen a îmbrățişat trandafirul, a sărutat florile şi s-a gândit la trandafirii ei frumoşi de-acasă şi la Karl.

— De ce m-am oprit eu oare aici? a spus fetița. Eu voiam să-l caut pe Karl. Voi ştiți unde-i? a întrebat ea trandafirii. Ce credeți, a murit?

— Nu, n-a murit, au spus trandafirii. Noi am fost în pământ şi în pământ sunt toți morții, dar Karl nu-i printre ei.

— Vă mulțumesc de ce mi-ați spus! a zis Gretchen şi s-a dus la celelalte flori, s-a uitat în potirul fiecăreia din ele şi a întrebat: nu ştiți unde-i Karl?

Dar florile se încălzeau la soare şi visau la ce le plăcea lor să viseze şi nici una nu ştia ce-i cu Karl.

— Degeaba mai întreb florile, şi-a răspuns Gretchen. Ele ştiu numai ce se întâmplă cu dânsele şi de altceva habar n-au!

Şi Gretchen şi-a pus poalele în brâu, ca să poată să meargă mai repede, şi a luat-o la fugă până în fundul grădinii. Portița era închisă, dar ea a apăsat pe clanța ruginită şi clanța s-a ridicat, portița s-a deschis şi Gretchen a pornit în lumea largă, desculță cum era. S-a uitat de câteva ori înapoi, dar n-o urmărea nimeni. De la o vreme n-a mai putut merge şi s-a aşezat pe un bolovan şi când s-a uitat împrejur a văzut că nu mai era vară, era toamnă târziu; în grădina babei, în care era mereu cald şi erau flori din toate anotimpurile, nu puteai să-ți dai seama cum trece vremea.

— Doamne, cum am mai întârziat! a spus Gretchen. Uite că-i toamnă, nu mai pot să zăbovesc!

Şi s-a ridicat şi a pornit iar la drum. Vai, picioruşele ei erau obosite şi zgâriate! De jur împrejur era urât şi frig. Crengile pletoase ale sălciilor erau galbene şi frunzele cădeau smulse de vânt şi numai porumbarul mai avea poame, dar nu erau bune. Şi când Gretchen a încercat să mănânce din ele, i-au făcut gura pungă de acre ce erau. Trist şi urât era în lumea largă!

A patra povestire

Un prinț și o prințesă

Gretchen iar a trebuit să stea și să se odihnească. Deodată, în fața ei, pe zăpadă, a zărit un cioroi. Cioroiul s-a uitat la ea, a dat din cap și a spus: „Crrr! Crrr! Bună ziua! Bună ziua!” Mai bine nu putea să vorbească, dar era prietenos și a întrebat-o pe fetiță încotro a pornit așa, singură. Cuvântul „singură” Gretchen l-a înțeles foarte bine și a priceput ce înseamnă asta. Îi povesti cioroiului toată viața ei și tot ce pățise și-l întrebă dacă nu l-a văzut pe Karl. Cioroiul a clătinat din cap pe gânduri și a spus:

— S-ar putea!

— Cum? Crezi că da? a întrebat fetița, l-a sărutat pe cioroi și l-a strâns în brațe mai să-l înăbușe.

— Încet, încet! a spus cioroiul. Cred că știu... cred că-i el. Da' acuma mi se pare că de când cu prințesa... pe tine te-a uitat.

— Stă la o prințesă? a întrebat Gretchen.

— Da, îți spun eu toată povestea, numai că-mi vine greu să vorbesc în limba ta. Nu cunoști limba ciorilor? Mi-ar fi mai ușor!

— Nu, n-am învățat limba ciorilor, a răspuns Gretchen.

— Bine, nu face nimic! Am să-ți istorisesc și eu cum oi putea! Și i-a istorisit ce știa.

— În împărăția asta în care suntem acuma stă o prințesă care e foarte deșteaptă; așa-i de deșteaptă, că a citit toate gazetele din lume și le-a uitat! Deunăzi ședea pe tron și asta pare-se că nu-i lucru plăcut, și șezând ea așa pe tron, a început să cânte un cântec! „De ce nu m-aș mărita?” Chiar așa s-a gândit ea: „De ce nu m-aș mărita? Ia să încerc!”.

— Dar ea voia să găsească un bărbat care să știe ce să răspundă când stai de vorbă cu el, unul care să și vorbească, nu numai să șadă, arătos și dichisit, pe tron, că ar fi prea

plicticos. Prințesa a pus să bată toba, să s-adune doamnele de onoare, şi când acestea au venit şi au auzit, au fost foarte mulțumite. „Iacă o veste plăcută, au spus ele, la asta chiar ne gândeam şi noi!”. Şi să ştii că tot ce-ți spun eu e adevărat, a zis cioroiul; eu am o iubită, e domesticită şi stă la curte, ea mi-a povestit tot.

Iubita lui era bineînțeles o cioară. Pentru că cioara la cioară trage, asta-i ştiut, şi tot cioară rămâne.

— A doua zi, ziarele au apărut cu un chenar de inimi şi cu numele prințesei în chenar. Scria acolo că orice tânăr plăcut la înfățişare poate să vie la palat şi să stea de vorbă cu prințesa şi acela care ştie să vorbească mai bine şi în aşa fel, de parcă ar fi la el acasă, pe acela prințesa are să-l ia de bărbat. Da, da, a spus cioroiul, e chiar aşa cum zic, poți să mă crezi, e adevărat aşa cum mă vezi şi te văd. Au venit o mulțime, era o îngrămădeală şi un du-te vino necontenit, dar nici în ziua întâi, nici în a doua nu s-a ales nimic din treaba asta. Toți puteau să vorbească bine când erau pe stradă, dar de îndată ce intrau pe poarta palatului şi vedeau garda în zale de argint şi pe scări slujitori înmuiați în fir, şi treceau prin sălile şi galeriile palatului cu covoare scumpe şi policandre de cristal, se zăpăceau. Şi când ajungeau în fața tronului pe care şedea prințesa, nu mai puteau să spuie nimic decât doar cuvântul cel din urmă pe care-l rostise prințesa şi bineînțeles că ea n-avea poftă să mai audă o dată ce spusese tot ea. Parcă-i apuca pe toți o toropeală cât erau în palat şi abia după ce ieşeau de acolo se trezeau şi începeau iar să vorbească. Şi era un şirag de oameni care ținea de la porțile oraşului până la poarta palatului. Eram şi eu pe-acolo, a spus cioroiul. Le era sete şi foame de-atâta aşteptare, dar când ajungeau la palat nu le dădea nimeni nici măcar un pahar cu apă. Unii mai deştepți îşi luaseră câteva felii de pâine cu unt, dar nu dădeau şi altora, fiindcă se gândeau: „Las' să fie lihniți de foame, că dacă-i vede prințesa aşa de prăpădiți, nu-i alege”.

— Şi Karl? a întrebat Gretchen; el când a venit? Era şi el acolo?

— Stai puțin că-ți spun îndată! A treia zi a venit un domnişor, dar nu călare, nici cu trăsura, ci pe jos; era vesel şi ochii îi străluceau ca şi ai tăi acuma, şi avea un păr lung şi frumos, dar era cam prost îmbrăcat.

— Karl era! s-a bucurat Gretchen. Bine că l-am găsit! Şi a bătut din palme de bucurie.

— Avea o raniță în spate, a spus cioroiul.

— Nu, trebuie să fi fost săniuța! a spus Gretchen. Şi-a luat săniuța când a plecat.

— Se poate, a zis cioroiul, nu m-am uitat bine, dar iubita mea domesticită mi-a spus că atunci când a intrat în palat şi a văzut garda în zale de argint şi slujitorii pe scări, înmuiați în fir, el nu s-a fâstâcit deloc, a dat din cap către ei şi le-a spus: „Nu vă plictisiți să stați mereu pe scări? Eu mă duc înainte!” Sala cea mare strălucea de lumina policandrelor, curteni de tot felul umblau uşurel şi țineau în mână ulcele de aur. Ghetele lui scârțâiau grozav, dar el nici nu se sinchisea de asta şi era ca la el acasă.

— Sigur că-i Karl, a spus Gretchen. Avea ghete noi şi scârțâiau când umbla cu ele în odaia bunicii, l-am auzit eu.

— Da, scârțâiau, spuse cioroiul. Domnişorul acela s-a dus drept la prințesă. Prințesa şedea pe un mărgăritar, mare cât o roată de moară. Toate doamnele de la curte cu cameristele lor şi cu cameristele cameristelor şi toți curtenii lor şi cu slujitorii slujitorilor care şi ei, la rândul lor, aveau câte o slugă stăteau adunați de jur împrejur; şi cei care erau mai aproape de uşă, aceia erau mai mândri. Până şi sluga celui de pe urmă slujitor, care sta drept în uşă şi umbla numai cu pantofi, era atât de mândră şi înfumurată că nu-i ajungeai nici cu prăjina la nas!

— Groaznic trebuie să mai fie! a spus Gretchen. Şi Karl s-a însurat cu prințesa?

— Dacă n-aş fi cioroi, m-aş fi însurat eu cu ea, neapărat, cu toate că sunt logodit. Drăguța mea, cioara cea domestică, zice că el a vorbit tot aşa de bine cum vorbesc eu când vorbesc limba ciorilor. Era drăguț şi vesel domnişorul şi zicea că n-a venit să-i ceară mâna, ci numai aşa, fiindcă

auzise de deşteptăciunea prinţesei şi voia să stea cu ea de vorbă. Dar după aceea şi ea i-a plăcut lui şi el ei.

— Da, desigur că e Karl, spuse Gretchen. Şi el e deştept şi ştie să facă socoteli în gând, cu fracţii. Nu vrei să mă bagi şi pe mine în palat?

— Asta-i uşor de spus, dar cum să facem oare? Am să vorbesc cu drăguţa mea, are să găsească ea ceva; pentru că să ştii că unei fetiţe aşa ca tine nu i se dă voie în palat.

— Las' că intru eu, a spus Gretchen. Când află Karl că am sosit, îndată vine jos şi mă ia cu el.

— Aşteaptă-mă colo la portiţă, a spus cioroiul, apoi a clătinat din cap şi şi-a luat zborul. Abia către seară s-a întors.

— Drăguţa mea îţi trimite multe salutări şi îţi mai trimite şi o chiflă, a luat-o din bucătărie, au acolo destule. Ia-o, că ţi-o fi foame. În palat e cu neputinţă să intri, fiindcă eşti desculţă şi garda cu zale de argint şi slujitorii înmuiaţi în fir n-au să te lase. Stai, nu plânge, că tot ai să poţi intra. Drăguţa mea ştie o scară pe din dos, pe unde ajungi în iatac şi ştie unde-i cheia.

Cioroiul şi cu Gretchen au intrat în grădină, pe aleea cea mare, pe care cădeau mereu frunzele din copaci, şi după ce la palat s-au stins luminile, una câte una, cioroiul a dus-o pe Gretchen la o uşă de din dos care era numai împinsă, nu închisă.

O, cum îi mai bătea Gretei inima! Parcă ar fi vrut să facă un lucru rău şi ea doar atâta voia, să vadă dacă Karl e acolo. Şi acolo era, fără îndoială! Şi ea se gândea la ochii lui limpezi şi la părul lung: parcă îl vedea cum zâmbeşte ca atunci când şedeau amândoi la umbra trandafirilor. Desigur că are să se bucure când are s-o vadă, şi ea are să-i spună ce drum lung a făcut până să dea de dânsul, şi ce necăjiţi au fost cei de-acasă când el a plecat şi nu s-a mai întors. Gretei îi era teamă şi totodată se bucura.

Au ajuns sus la capătul scării. Pe un scrin era o lampă aprinsă şi jos pe podele stătea cioara cea domesticită şi îşi întorcea capul în toate părţile; Gretchen a făcut o plecăciune, aşa cum o învăţase bunică-sa.

— Logodnicul meu mi-a spus numai lucruri frumoase despre mata, domnişoară, zise cioara cea domesticită. Povestea matale e duioasă. Ia, te rog, lampa, eu am să merg înainte ca să-ți arăt drumul, pe unde mergem noi, nu-i nimeni.

— Parcă aud pe cineva în urma noastră, spuse Gretchen, şi chiar atunci a şi trecut ceva pe lângă dânsa; pe zid alergau ca nişte umbre cai cu coama în vânt şi cu picioarele subțiri, şi pe cai domni şi doamne şi vânători.

— Astea-s numai visuri, a spus cioara; vin şi iau la vânătoare gândurile prințului şi ale prințesei. Asta-i chiar foarte nimerit acuma, pentru că ai să poți să-i vezi mai bine. Şi trag şi eu nădejde că, atunci când ai să ajungi la cinste şi mărire, n-ai să mă uiți nici pe mine.

— De asta nici o grijă, a spus cioroiul din pădure.

Ajunseseră acuma într-o încăpere mare, tapetată cu mătase roz, cu flori. Şi deodată, visurile au trecut valvârtej pe lângă ei, dar aşa de repede, că Gretchen n-a putut să-i vadă pe prinț şi pe prințesă. Gretchen şi cu cele două ciori au mai trecut apoi prin câteva odăi, una mai frumoasă decât alta, şi au ajuns în iatac. Aici, tavanul semăna cu un palmier cu frunze de sticlă şi în mijlocul odăii atârnau de o tulpină de aur două paturi, fiecare din ele semănând cu un crin. Un pat era alb, celălalt era roşu şi în acesta din urmă trebuia Gretchen să-l caute pe Karl. A dat la o parte o petală roşie şi a zărit o ceafă brună. O! Karl era! Gretchen l-a strigat pe nume, a ridicat lampa, şi deodată visurile s-au întors în goană în odaie, şi el s-a trezit, a întors capul şi... nu era Karl.

Prințul semăna cu Karl numai de la spate, dar era şi el tânăr şi drăguț. Prințesa se trezise şi ea şi din patul ei de petale albe de crin se uita acum clipind din ochi la Gretchen. A întrebat ce este. Gretchen a început să plângă şi i-a spus toată povestea ei şi ce făcuseră cele două ciori pentru ea.

— Săraca de tine, au spus prințul şi prințesa, au lăudat pe cele două ciori şi au spus că nu-s supărați pe ele, numai că de-acuma înainte să nu mai facă ce-au făcut. Au să primească şi o răsplată.

— Vreți să zburați în libertate, a întrebat prințesa, ori vreți mai bine câte o slujbă de cioară princiară şi cu drept la toate cojile de legume de la bucătărie.

Ciorile s-au închinat şi au spus că vor să aibă o slujbă fiindcă se gândeau că-i bine la bătrânețe să aibă ceva sigur şi să nu ducă grijă de nimic.

Prințul s-a sculat din pat şi a pus-o pe Gretchen în locul lui să doarmă; mai mult nu putea face nici el. Gretchen şi-a împreunat mâinile şi s-a gândit: „Ce buni sunt oamenii şi animalele!" Şi a închis ochii şi a adormit. Toate visurile au venit iar valvârtej înapoi şi acuma erau ca nişte îngeri şi trăgeau o săniuță în care era Karl, şi el făcea semn din cap. Dar nu era decât un vis şi de aceea a pierit când ea s-a trezit.

A doua zi au îmbrăcat-o în mătase şi în catifea din cap până în picioare; au poftit-o să rămână la palat şi să trăiască în belşug, dar ea s-a rugat să-i dea numai o trăsurică cu un cal şi o pereche de pantofi, pentru că voia să plece iar în lume şi să-l caute pe Karl.

I-au dat îndată pantofi şi un manşon, au îmbrăcat-o frumos şi când să plece, la scară era o caleaşcă numai de aur şi stema prințului şi a prințesei strălucea pe ea ca o stea. Vizitiul şi valetul aveau coroane de aur pe cap. Prințul şi

prințesa au ajutat-o pe Gretchen să se urce în caleaşcă şi i-au urat drum bun. Cioroiul cel din pădure, care acuma era însurat, a însoțit-o cale de trei poşte. Şedea lângă ea, fiindcă nu-i plăcea să meargă cu spatele. Cioara de la curte stătea în uşă şi dădea din aripi; nu putuse să vină fiindcă o durea capul de când căpătase o slujbă şi mânca prea mult. Caleaşca pe dinăuntru era căptuşită cu turtă dulce, iar în lada de sub capră erau fructe şi covrigi.

— Drum bun, drum bun! au spus prințul şi prințesa.

Gretchen a plâns şi cioara a plâns şi ea. După ce au mers aşa vreo trei poşte, cioroiul şi-a luat şi el rămas bun şi despărțirea dintre ei a fost şi mai duioasă. Cioroiul a zburat pe un copac şi a tot fâlfâit din aripile lui negre până când caleaşca nu s-a mai văzut.

A cincea povestire

Fetița de tâlhar

Au intrat într-o pădure deasă, dar caleaşca strălucea ca o faclă. În pădure erau tâlhari; cum au văzut caleaşca, au şi venit.

— E de aur! E de aur! au strigat tâlharii şi s-au repezit, au apucat caii de dârlogi, au omorât pe vizitiu şi pe valeți şi au scos-o pe Gretchen din caleaşcă.

— E grăsuță şi drăguță, hrănită numai cu miez de nucă, a spus o babă, nevasta unui tâlhar; avea păr pe obraz şi nişte sprâncene stufoase, care-i atârnau până peste ochi. E chiar ca un miel gras! Trebuie să fie foarte gustoasă!

Şi baba şi-a scos cuțitul; era un cuțit ascuțit tare şi lucios, de te-nfiorai numai când te uitai. Dar chiar în clipa aceea baba a scos un țipăt, fiindcă fetița ei, pe care o purta în spate şi care era grozav de obraznică şi de rea, a muşcat-o de ureche.

— Afurisită ce eşti! a strigat baba de durere şi a uitat s-o taie pe Gretchen.

— Las-o, că vreau să mă joc cu ea! a spus fetița de tâlhar. Am să-i iau manşonul şi hăinuțele şi are să doarmă cu mine.

Şi a mai muşcat-o o dată pe mumă-sa aşa de tare că tâlhăroaica a sărit în sus şi s-a învârtit de câteva ori de durere. Şi toți tâlharii râdeau şi spuneau:

— Ia uite-o cum joacă cu fiică-sa în spate!

— Vreau să mă urc în caleaşcă, a spus fetița de tâlhar şi au trebuit să-i facă pe plac, fiindcă era răsfățată şi încăpățânată.

S-au urcat amândouă în caleaşcă şi s-au înfundat în pădure. Fetița de tâlhar era de-o vârstă cu Gretchen, dar mai voinică, mai spătoasă, mai negricioasă. Ochii îi erau negri şi parcă mâhniți. A luat-o de mijloc pe Gretchen şi i-a spus:

— Eu nu vreau să te omoare până nu m-oi supăra eu pe tine! Dar tu eşti prințesă, nu?

— Nu, a răspuns Gretchen, şi i-a povestit tot ce i se întâmplase şi cât de mult ținea ea la Karl.

Fetița de tâlhar s-a uitat gânditoare la ea, a dat uşor din cap şi a spus:

— Nu, nu trebuie să te omoare chiar dacă m-oi supăra pe tine, că, dacă m-oi supăra, te omor eu! Şi i-a şters lui Gretchen lacrimile şi şi-a băgat mâinile în manşonul lui Gretchen, care era călduros şi moale.

Caleaşca s-a oprit. Erau acuma în curtea unui castel de tâlhari care era dărăpănat de sus până jos. Pereții erau sparți şi prin găuri intrau şi ieşeau în zbor corbi şi ciori, iar nişte dulăi voinici că ar fi putut înghiți şi un om săreau în toate părțile, dar nu lătrau fiindcă n-aveau voie.

În sala cea mare a castelului, veche şi afumată, în mijloc, pe lespezi, ardea un foc mare; fumul se urca până în tavan şi trebuia să-şi găsească singur un loc pe unde să iasă. Pe foc era un cazan mare cu supă şi câțiva tâlhari frigeau la frigare iepuri şi iepuri de casă.

— Noaptea asta ai să dormi cu mine şi cu păsările mele, spuse fetița de tâlhar.

După ce au mâncat, s-au dus într-un colț unde era un maldăr de paie acoperit cu covoare. Deasupra, pe nişte stinghii, erau peste o sută de porumbei care parcă dormeau, dar toți au tresărit când au venit fetițele.

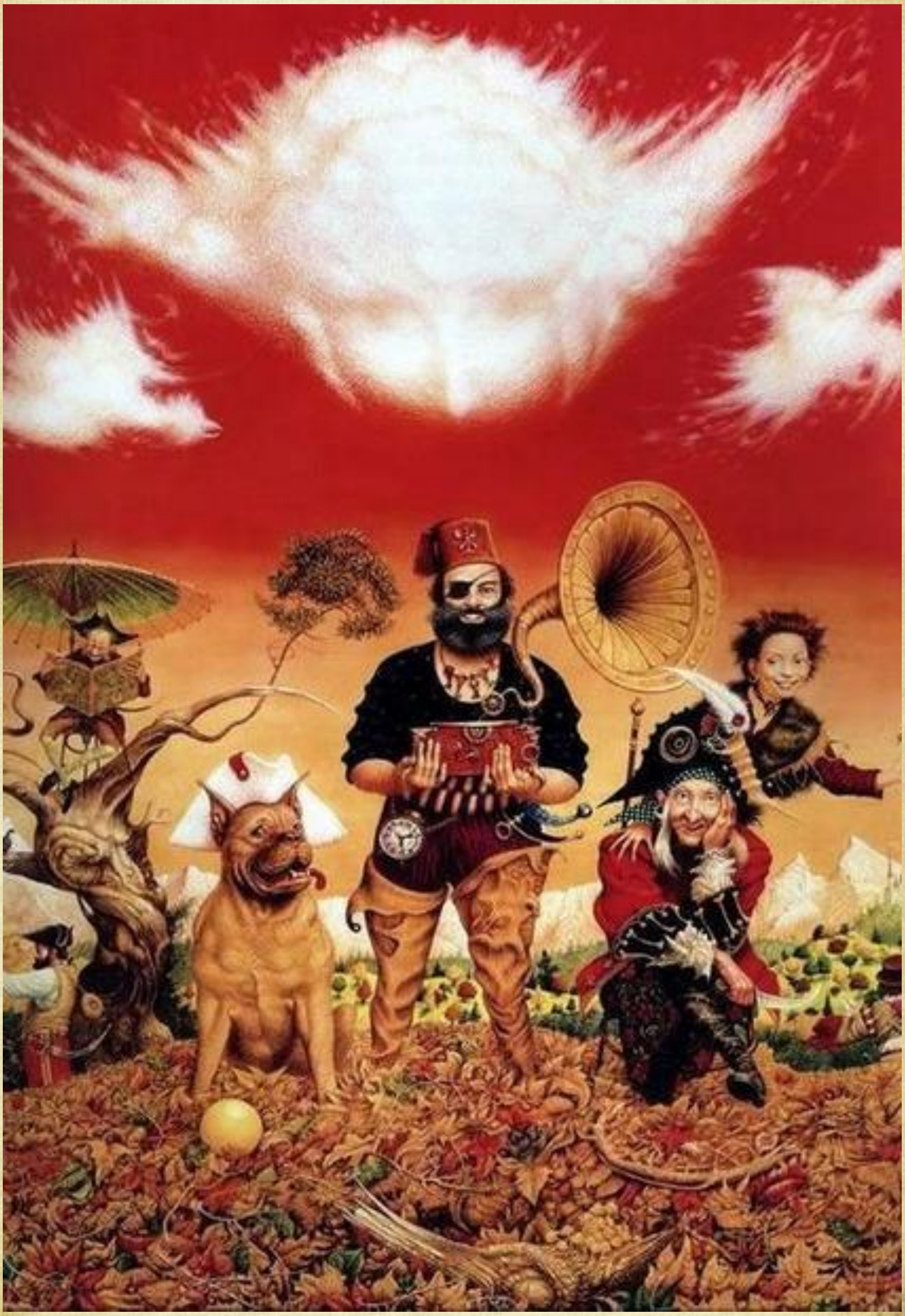

— Ai mei sunt toți, a zis fetița de tâlhar şi a luat un porumbel de picioare şi l-a scuturat până când a început să dea din aripi.

— Sărută-l, a strigat ea către Gretchen şi a lovit-o în obraz cu porumbelul. Uite, colo sunt porumbeii sălbatici, a mai zis ea şi a arătat o gaură în zid, cu nişte bețe înfipte în chip de gratii. Sunt doi şi trebuie să-i țin închişi, că altfel zboară. Şi uite ici pe Bum-Bum, care mi-i foarte drag. Şi trase de coarne pe un ren care stătea legat într-un colț, cu o zgardă de fier la gât.

— Şi pe el trebuie să-l ținem strâns, că altfel o ia la fugă. În fiecare seară înainte de culcare îl gâdil cu cuțitul şi i-i frică grozav.

Şi fetița scoase un cuțit lung dintr-o crăpătură a zidului şi îl dezmierdă uşurel pe ren cu cuțitul pe gât. Bietul ren a început să dea din picioare şi fetița de tâlhar a râs şi a luat-o pe Gretchen în pat cu ea.

— Tu dormi cu cuțitul în mână? a întrebat-o Gretchen uitându-se cam îngrijorată la cuțit.

— Întotdeauna dorm cu cuțitul, a răspuns fetița de tâlhar. Niciodată nu ştii ce se poate întâmpla şi acuma ia spune-mi, din nou, cum a fost cu Karl şi de ce-ai plecat tu în lumea largă?

Gretchen i-a povestit iar cum a fost şi porumbeii sălbatici uguiau în colivie şi ceilalți porumbei dormeau. Fetița de tâlhar cu o mână a luat-o după gât pe Gretchen, iar cu cealaltă ținea strâns cuțitul; n-a trecut mult şi a adormit şi a început să sforăie. Gretchen însă nu putea închide ochii şi se tot gândea: „Oare ce-o să se mai întâmple cu ea, au s-o omoare, au s-o lase să trăiască?" Tâlharii şedeau lângă foc, beau şi cântau şi tâlhăroaica se dădea de-a tumba. Era o privelişte groaznică pentru biata fetiță. Şi deodată, porumbeii sălbatici au început să vorbească:

— U-gu-gu, u-gu-gu! L-am văzut pe Karl. Sania i-o trăgea o găină albă şi el şedea în trăsura Crăiesei Zăpezii; Crăiasa a trecut pe deasupra pădurii când eram pui şi şedeam în cuib; a suflat înspre noi şi toți ceilalți au murit, numai noi am rămas. U-gu-gu, u-gu-gu!

— Ce tot vorbiți acolo? a strigat la ei Gretchen. Încotro se ducea Crăiasa Zăpezii? Mai ştiți ceva de dânsa?

— Noi credem că s-a dus în Laponia, fiindcă acolo-i mereu zăpadă şi gheață. Întreabă pe renul acela care e legat.

— Da, acolo-i zăpadă multă şi e straşnic de frumos, a spus renul. Acolo poți să alergi şi să zburzi cât îți place, acolo îşi are Crăiasa Zăpezii cortul ei de vară, da' palatul ei e departe, tocmai către Polul Nord, pe o insulă căreia îi zice Spitzbergen.

— O, săracul Karl! a oftat Gretchen.

— Da' mai astâmpără-te odată, a strigat fetița de tâlhar, că acuşi bag cuțitul în tine! A doua zi dimineață Gretchen i-a spus tot ce vorbiseră porumbeii sălbatici.

Fetița de tâlhar s-a gândit o clipă, apoi a dat din cap şi a zis:

— Tot una-i! Tot una-i! Tu ştii unde-i Laponia? a întrebat ea pe ren.

— Cine să ştie dacă n-oi şti eu? a răspuns renul şi ochii i-au scânteiat. Doar eu acolo m-am născut şi am crescut şi acolo am zburdat pe zăpadă.

— Uite ce zic eu, spuse Gretei fetița de tâlhar. Acum toți ai noştri au plecat, numai mama a rămas acasă. Pe la amiază, ea bea din sticla aceea mare, pe care o vezi acolo, pe urmă adoarme. Şi vedem noi ce-i de făcut.

Fetița de tâlhar a sărit din pat, a luat-o pe mamă-sa de după gât, a tras-o de barbă şi i-a spus: „Bună dimineața, capră bătrână ce eşti!” Mamă-sa i-a dat câteva bobârnace de i s-a învinețit nasul, dar asta era la ea un semn de dragoste. După ce mamă-sa a tras zdravăn din sticlă şi a adormit, fetița de tâlhar s-a dus la ren şi i-a spus:

— Îmi place grozav să te dezmierd pe gât cu cuțitul, că eşti caraghios când te dezmierd şi azvârli din picioare, dar acuma trebuie să-ți dau drumul. Am să tai frânghia şi ai să pleci în Laponia. Da' să te duci drept acolo şi s-o iei pe fetița asta în spate şi s-o duci la palatul în care stă Crăiasa Zăpezii şi unde e prietenul fetiței. Cred c-ai ascultat ce spunea, că a vorbit destul de tare şi tu ai ascultat.

Renul a sărit în sus de bucurie. Fetița de tâlhar a luat-o pe Gretchen şi a urcat-o pe ren, a legat-o de spinarea renului şi i-a dat şi o pernuță să şi-o pună dedesubt.

— De frig n-are să-ți fie prea frig, că ai pantofii îmblăniți, dar manşonul ți-l iau eu, că-mi place. Da-ți dau, uite, mănuşile mamei. Îs mari, că-ți ajung până la coate, ia pune-le! Acuma ai nişte mâini chiar ca mama.

Gretchen a început să plângă de bucurie.

— Nu-mi place că plângi, a spus fetița de tâlhar. Acuma trebuie să fii veselă. Uite, îți dau două pâini şi o bucată de şuncă, ca să ai pe drum.

A legat de spinarea renului şunca şi pâinea, pe urmă a deschis uşa şi a chemat înăuntru dulăii, apoi a tăiat frânghia cu cuțitul ei cel bine ascuțit şi i-a spus renului:

— Pleacă repede şi ai grijă de fetiță!

Gretchen a întins către ea mâinile cu mănuşile până la coate şi şi-a luat rămas-bun şi renul a luat-o la fugă peste râpe şi prin ponoare, prin pădurea cea mare, pe câmpii şi ape înghețate. Lupii urlau şi corbii croncăneau. Şi pe cer parcă se întindeau nişte perdele luminoase.

— Asta-i Aurora Boreală, a spus renul; ia uite cum străluceşte!

Şi a început să alerge şi mai repede. Şi aşa au mers ei ziua şi noaptea fără să oprească. Şi când pâinea şi cu şunca s-au isprăvit, au ajuns şi ei în Țara Laponilor.

A şasea povestire

Lapona şi finlandeza

S-au oprit la o căsuță care era tare sărăcăcioasă; acoperişul atârna până aproape de pământ şi uşa era aşa de joasă că trebuia să intri şi să ieşi pe brânci. În căsuță nu era decât o laponă bătrână, care stătea lângă o lampă, ardea cu untură de focă şi pe care fierbea nişte peşte. Renul i-a spus babei tot ce se întâmplase cu Gretchen, dar mai întâi a povestit ce i se întâmplase lui, pentru că asta i se părea lucru mai de seamă, iar Gretchen era aşa de înghețată că nici nu putea vorbi.

— Vai de capul vostru!, a spus lapona. Mai aveți o mulțime de mers. Trebuie să mai faceți vreo sută de poşte şi să ajungeți în Finnmarken; acolo stă Crăiasa Zăpezii şi aprinde în fiecare seară un foc de bengal. Am să scriu câteva vorbe pe un peşte uscat, că hârtie n-am, şi am să vă dau o scrisoare către o finlandeză care locuieşte acolo. Ea are să vă spună mai bine cum stau lucrurile.

După ce Gretchen s-a încălzit şi a mâncat, lapona a scris câteva vorbe pe un peşte uscat, a dat Gretei peştele şi i-a spus să-l păstreze bine, a legat-o iar pe fetiță pe spinarea renului şi renul a pornit la fugă. Toată noaptea, Aurora Boreală a luminat cerul cu strălucirea ei albastră. Şi aşa, după ce au mers cât au mers, au ajuns în Finlanda şi au bătut în hornul finlandezei, pentru că uşă nu avea.

Înăuntru era o căldură aşa de mare că finlandeza umbla aproape goală; era mititică şi zbârcită. I-a scos repede Gretei hainele, i-a scos mănuşile şi ghetuțele, că altfel i-ar fi fost fetiței prea cald, i-a pus renului o bucată de gheață pe cap şi a citit ce era scris pe peştele cel uscat. A citit de trei ori până ce a învățat pe dinafară tot ce era scris şi a băgat peştele în oala de supă, că doar era bun de mâncat şi finlandeza nu părăduia niciodată nimic.

Renul i-a povestit mai întâi întâmplările lui şi pe urmă pe acelea ale Gretei şi finlandeza clipea din ochii ei isteți, dar nu zicea nimic.

— Tu eşti deşteaptă, a spus renul. Eu ştiu că poți să înnozi cap la cap toate vânturile din lume într-un singur ghem. Dacă corăbierul deznoadă un nod, atunci capătă un vânt prielnic, dacă deznoadă alt nod, vântul bate tare, iar dacă deznoadă încă unul şi încă unul, atunci bate de urneşte din loc pădurile. Dă-i şi fetiței să bea ceva ca să capete putere cât doisprezece voinici şi să răpună pe Crăiasa Zăpezii.

— Da, să vedem! a spus finlandeza. Doisprezece voinici ar ajunge? Şi s-a dus şi-a luat de pe o policioară un sul mare de piele şi l-a desfăcut. Pe sul erau scrise nişte litere ciudate şi finlandeza a început să citească şi a citit, a citit de-i curgeau sudorile.

Şi renul a rugat-o aşa de mult s-o ajute pe Gretchen, Gretchen s-a uitat aşa de rugătoare şi cu lacrimi în ochi la finlandeză încât aceasta a început să clipească din ochii ei isteți şi l-a luat pe ren într-un colț, i-a mai pus o bucată de gheață pe cap şi i-a spus în şoaptă:

— Karl e la Crăiasa Zăpezii şi îi place la ea şi crede că-i mai bine acolo decât oriunde în lume. Dar toate acestea sunt din pricină că are un ciob de sticlă în inimă şi o țandără de sticlă în ochi; dacă cineva îi scoate ciobul din inimă şi țandăra din ochi atunci se face iar om bun şi Crăiasa Zăpezii nu mai are putere asupra lui.

— Da' tu nu poți să-i dai Gretei ceva ca să capete ea o putere mai mare?

— Nu pot să-i dau o putere mai mare decât aceea pe care o are acuma! Nu vezi cum o slujesc oamenii şi dobitoacele şi cum a pornit ea desculță în lume şi toate îi merg bine? Puterea ei n-o poate căpăta de la noi, puterea pe care o are e în inima ei şi stă în faptul că e un copil drăgălaş şi nevinovat. Dacă nu poate singură să ajungă la Crăiasa Zăpezii şi să scoată cioburile din Karl, atunci noi nu putem să facem nimic. La două poşte de aici începe grădina Crăiesei Zăpezii; du-o până acolo pe fetiță. Pune-o lângă un copăcel cu poame roşii, care creşte acolo în zăpadă, dar nu zăbovi şi întoarce-te repede înapoi.

Şi finlandeza a pus-o pe Gretchen călare pe ren şi acesta a pornit în goana mare.

— Vai! Nu mi-am luat pantofii! Nu mi-am luat pantofii!, a început să strige Gretchen, că era frig cumplit afară, dar renul nu s-a oprit şi a ținut-o tot într-o fugă până la copăcelul cel cu poame roşii. A pus-o pe Gretchen jos, a sărutat-o pe frunte şi pe obrajii lui s-au prelins câteva lacrimi; apoi a luat-o la fugă înapoi. Biata Gretchen a rămas aşa fără pantofi şi fără mănuşi pe un ger cumplit.

A plecat şi ea mai departe cât putea de repede şi deodată au întâmpinat-o o mulțime de fulgi de zăpadă; fulgii nu cădeau din cer; cerul era senin şi luminat de Aurora Boreală. Alergau chiar pe pământ şi cu cât se apropiau, cu atât se făceau mai mari.

Gretchen şi-a adus aminte ce mari şi meşteşugiți fuseseră fulgii când se uitase la ei cu lupa. Aici însă erau şi mai mari, şi mai fioroşi, erau vii, erau străjerii de la palatul Crăiesei Zăpezii. Aveau chipurile cele mai ciudate, unii parcă erau nişte arici mari şi urâți, alții păreau nişte mănunchiuri de şerpi încolăciți, care îşi întindeau capetele în toate părțile, iar alții erau ca nişte ursuleți bondoci şi zbârliți; toți erau albi, sclipitori, erau fulgi de zăpadă vii.

Gretchen a început să se roage şi era aşa de frig că putea să-şi vadă răsuflarea; şi aburii răsuflării s-au făcut tot mai groşi şi mai groşi şi s-au prefăcut în îngeraşi care cum atingeau pământul se făceau tot mai mari şi fiecare avea coif, suliță şi pavăză. Numărul lor sporea mereu şi, când Gretchen şi-a isprăvit de spus rugăciunea, o oştire întreagă era împrejurul ei. Îngeraşii în zale împungeau cu sulița fulgii de zăpadă şi fulgii se fărâmau bucăți şi Gretchen putea să meargă liniştită mai departe. Îngerii îi mângâiau mâinile şi picioarele şi acuma nu-i mai era aşa de frig şi a putut să ajungă la palatul Crăiesei Zăpezii.

Dar până una-alta, să vedem ce-i cu Karl. El desigur că nici nu se gândea că ea era acum chiar la poarta palatului.

A şaptea povestire

În care e vorba de palatul Crăiesei Zăpezii şi despre ce s-a întâmplat acolo

Pereții palatului erau făcuți din zăpadă viscolită, ferestrele şi uşile din vânturi vijelioase; erau peste o sută de încăperi, toate aşa cum le alcătuia zăpada; cea mai mare era aşa de întinsă că puteai să mergi câteva ceasuri prin ea de la un capăt la altul. Toate erau luminate de Aurora Boreală şi erau goale, ghețoase, reci şi sclipitoare. Aici nu era niciodată vreo petrecere, nici măcar un bal de urşi la care vijelia să cânte şi urşii albi să meargă în două picioare şi să joace, nici măcar o sindrofie de domnişoare vulpi argintii; în palatul Crăiesei Zăpezii era pustiu şi frig. Aurora Boreală se desluşea atât de bine încât îi puteai număra perdelele de lumină. În mijlocul acestei săli nemărginite şi pustii era un lac înghețat care se sfărâmase în mii de bucăți, dar bucățile semănau între ele aşa de tare încât era o adevărată minunăție. În mijlocul lacului şedea Crăiasa Zăpezii, când era acasă, şi atunci zicea că şade pe oglinda înțelepciunii şi că această oglindă e cea mai bună din lume.

Karl era vânăt de frig, ba chiar aproape negru, dar nu simțea că i-i frig fiindcă Crăiasa Zăpezii îi luase cu o sărutare simțul frigului şi inima lui era ca un bulgăre de gheață. Acuma se juca; lua bucăți de gheață netede ca nişte tăblițe şi alcătuia cu ele tot felul de figuri, aşa cum se joacă la noi copiii cu cuburile. Jocul lui era însă aşa-zisul joc de gheață al înțelepciunii. În ochii lui figurile de gheață erau frumoase şi de foarte mare însemnătate şi asta din pricina ciobului de gheață pe care îl avea în ochi. Aşeza bucățile de gheață în aşa fel încât să formeze un cuvânt, dar niciodată nu izbutea să formeze cuvântul pe care îl voia şi care era „veşnicia”.

MARE
DEL
NORT
OCEANUS

Crăiasa Zăpezii îi spusese aşa:

— Dacă izbuteşti să formezi cuvântul acesta, atunci ai să fii stăpân pe tine însuți şi eu am să-ți dăruiesc lumea întreagă şi o pereche de patine noi.

Dar Karl nu putea să formeze cuvântul.

— Mă duc în țările calde, a spus Crăiasa Zăpezii. Vreau să mă uit în căldările cele negre.

Căldările cele negre erau munții Etna şi Vezuviu, care scuipă flăcări.

— Am să-i mai înălbesc puțin şi asta nu-i rău, ba chiar e bine pentru lămâi şi struguri.

Şi Crăiasa Zăpezii a plecat în zbor şi Karl a rămas singur în sala cea mare de gheață, întinsă cât vedeai cu ochii şi pustie. Se uita la bucățile de gheață şi se tot gândea şi îi trosnea capul de atâta gândire. Şi cum stătea neclintit şi țeapăn, ai fi crezut că-i şi el un sloi de gheață.

În vremea asta, Gretchen a ajuns la palat şi a intrat pe poartă. Vânturi tăioase au întâmpinat-o. Ea a spus o rugăciune şi vânturile îndată au stat pe loc şi s-au culcat şi ea a intrat în sălile palatului, mari, goale şi reci. Şi deodată l-a zărit pe Karl, s-a dus repede la el, l-a luat de după gât, l-a strâns în brațe şi i-a spus:

— Karl! Bine că te-am găsit!

Karl însă şedea nemişcat, țeapăn şi rece. Gretchen a început să plângă şi lacrimile ei fierbinți au căzut pe pieptul lui, au pătruns până la inimă şi au topit bulgărele de gheață şi au mistuit ciobul de oglindă. El s-a uitat la dânsa şi ea a început să cânte:

Ce frumoşi sunt trandafirii
Şi cad pradă ofilirii!
Traiul nostru e mai bun,
Că-nflorim şi la Crăciun!

Când a auzit cântecul, Karl a izbucnit în plâns şi lacrimile când au curs au luat cu ele şi aşchia de oglindă din ochi şi atunci el a cunoscut-o şi a strigat plin de bucurie:

— Gretchen! Gretchen! Dar unde-ai fost atâta vreme? Şi eu unde am fost?

Şi s-a uitat împrejurul lui.

— Vai! Ce frig e aici! Ce pustiu!

Şi s-a lipit de Gretchen şi ea plângea şi râdea de bucurie. Era aşa de frumos încât până şi bucăţile de gheaţă jucau de bucurie şi după ce s-au săturat de jucat s-au aşezat iar jos şi au alcătuit tocmai cuvântul de care spusese Crăiasa Zăpezii că dacă are să-l formeze Karl el are să ajungă stăpân pe sine însuşi, iar ea are să-i dea lumea întreagă şi o pereche de patine noi.

Gretchen l-a sărutat pe obraji şi obrajii s-au făcut roşii; l-a sărutat pe ochi şi ochii au strălucit ca şi ai ei; i-a sărutat mâinile şi picioarele şi el s-a înzdrăvenit şi s-a înviorat. Acuma, Crăiasa Zăpezii avea să se întoarcă acasă, avea să găsească dezlegarea lui de vraja scrisă cu bucăţi sclipitoare de gheaţă.

Cei doi copii s-au luat de mână şi au ieşit din palat. Au început să vorbească de bunica şi de trandafirii din streaşină; şi pe unde mergeau ei, vânturile nu mai băteau şi ieşea soarele. Când au ajuns la copăcelul cu poame roşii, renul era acolo şi-i aştepta. Cu el era şi un ren mai tânăr, cu ugerul plin, şi renul acela le-a dat copiilor lapte cald şi i-a sărutat pe frunte. Şi renii i-au luat apoi în spate pe copii şi i-au dus la căsuţa finlandezei şi aici s-au încălzit bine şi pe urmă i-a dus la căsuţa laponei. Lapona, în vremea asta, le făcuse hăinuţe noi şi le dresese sania.

Cei doi reni şi cu lapona i-au dus pe copii până la hotarele ţării. Acolo unde începea iarba, copiii şi-au luat rămas-bun de la laponă şi de la reni. Păsările cântau şi copacii erau înmuguriţi. Şi deodată au văzut în faţa lor o fetiţă călare pe un cal frumos, pe care Gretchen îl cunoştea (fusese înhămat la caleaşca de aur). Fetiţa purta o căciuliţă roşie şi avea pistoale la brâu. Era fetiţa de tâlhar; se săturase de stat acasă şi plecase acum în lumea largă, mai întâi către miazănoapte şi după aceea avea de gând să ajungă şi prin alte părţi ale lumii. A cunoscut-o îndată pe Gretchen şi Gretchen pe ea şi amândouă s-au bucurat grozav.

— Te pricepi straşnic să cutreieri lumea!, i-a spus ea lui Karl. Dar oare meriți tu să umble cineva după tine şi să te caute tocmai la capătul pământului?

Gretchen a bătut-o uşurel pe obraz şi a întrebat-o ce fac prințul şi prințesa.

— Au plecat în străinătate, a răspuns fetița de tâlhar.

— Da' cioroiul? a întrebat Gretchen.

— Cioroiul a murit. Şi drăguța lui cea domestică, acum o văduvă, şi-a legat o ață neagră de picior şi plânge după el. Dar ia spune, tu ce-ai făcut şi cum l-ai găsit?

Gretchen şi Karl i-au povestit tot.

Fetița de tâlhar i-a luat pe amândoi de mână şi le-a spus că, atunci când are să treacă prin oraşul lor, are să vie pe la ei şi după aceea a pornit iar în lumea largă. Şi Karl şi Gretchen au plecat şi ei mai departe, mână-n mână, şi pe unde ajungeau era primăvară cu iarbă verde şi cu flori. Şi deodată au zărit turnurile unui oraş: era chiar al lor. Au intrat în oraş şi au ajuns acasă la bunica şi s-au urcat în odăiță, unde toate erau la locul lor, ca altădată. Ceasornicul spunea „tic-tac" şi arătătoarele se mişcau. Dar când au intrat pe uşă au văzut că acuma erau mari, oameni în toată firea. Trandafirii din streaşină erau înfloriți şi lângă trandafiri erau scăunelele pe care stăteau când erau copii. Karl şi cu Gretchen s-au aşezat fiecare pe scăunelul lui, ținându-se de mână. Măreția rece şi pustie din palatul Crăiesei Zăpezii o uitaseră ca pe un vis apăsător. Bunica şedea la soare şi citea: „Dacă nu veți fi cum sunt copiii, nu veți vedea împărăția cerurilor".

Karl şi Gretchen s-au uitat unul la altul şi deodată au înțeles cântecul cel vechi:

Ce frumoşi sunt trandafirii
Şi cad pradă ofilirii!
Traiul nostru e mai bun,
Că-nflorim şi la Crăciun!

Erau acuma amândoi oameni în toată firea şi totuşi copii, copii în inimile lor; şi acum venise vara, vara caldă şi binefăcătoare.

CUPRINS

ÎNTÂIA POVESTIRE

ÎN CARE E VORBA DE O OGLINDĂ ŞI DE NIŞTE CIOBURI ------------ 3

A DOUA POVESTIRE

UN BĂIEȚAŞ ŞI O FETIȚĂ -- 5

A TREIA POVESTIRE

GRĂDINA FEMEII CARE ŞTIA SĂ FACĂ FARMECE------------------ 15

A PATRA POVESTIRE

UN PRINȚ ŞI O PRINȚESĂ --- 21

A CINCEA POVESTIRE

FETIȚA DE TÂLHAR -- 29

A ŞASEA POVESTIRE

LAPONA ŞI FINLANDEZA --- 35

A ŞAPTEA POVESTIRE

ÎN CARE E VORBA DE PALATUL CRĂIESEI ZĂPEZII ŞI DESPRE CE S-A ÎNTÂMPLAT ACOLO --- 40